

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos pelitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . 3 > — >	Vidékre postán szállítva:
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . 5 > — >
Helyben házhoz hordva:	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . 4 > — >	Egyes szám ára 4 kr

Isten veled!

(V.) Elérkezett a válás órája. Harmadfél napi itt tartózkodás után vissza indul a pápa követe.

Látogatása emlékezetes lesz a város történetében. Nem mondhatjuk, hogy valami rendkívüli alkotás fogja hirdetni. De e város katolikus polgáraitra kétségkívül nagy hatással volt e látogatás. Megerősödött bennünk a hála és ragaszkodás érzete az apostoli szék iránt. Látjuk, hogy a pápa most is úgy szereti Magyarországot, mint elődei szerették. Mint a kereszténység védbástyáját, úgy tekintették a pápák mindig országunkat, támogatták azt nehéz küzdelmében teljes erejükből. E szeretetnek melege nem hiult ki ma sem, — arról győzött meg bennünket a pápa követének minden szava, minden tette.

Anyagi segélyét, támogatását — fájdalom! — ma már nem küldheti hozzánk, sőt ő szorul a mi filléreinkre, — de követe által küldi szeretetének jelét, vigasztaló és lelkesítő szavát.

Minden beszéde nemcsak a szentszékhez való törhetetlen ragaszkodásra buzdított, hanem éppen oly hathatósan intett e földnek szeretetére, mely a mi drága hazánk, melynek minden követ megszentelte a kereszténység.

Minden beszéde — és ezt egyetlen souverén képviselője nem tette eddig — minden beszéde elismerése és hangsúlyozása állami függetlenségünknek.

A felséget mindig »apostoli király«-nak nevezi; összmönarchiáról és más ilyenféléről nem tud semmit. Jele, hogy a római diplomácia e tekintetben is jól van tájékozva hazánkról.

A pápai követnek nyájas leereszkedő modora mindenütt igen jó benyomást keltett. Az egyszerű tisztességes polgárokhoz, vagy akár a gyermekekhez is éppen úgy volt nyájas, emberséges szava, mint a főpapokhoz és a nagy urakhoz. Ebben is méltóan képviselte azt kinek követe, ki előtt nincs különbség nagy ur és szegény ember között. A kereszténység magasztos tana szerint testvérek vagyunk mindnyájan, a mennyei Atyának gyermekei, megváltva mindnyájan Krisztus vérén.

Bibornok-püspökünk magas vendége láthatólag jól érezte magát közöttünk. A szives házigazda mindent elkövetett, hogy kedves vendégének itt tartózkodását kedvessé tegye. Hisszük, hogy távozó vendége mindig kedvesen fog visszaemlékezni e napokra.

És most, midőn ismételten kérjük a pápa követét, hogy vigye meg a Szent Atyának hódolatunk, hűségünk, hálánk, ragaszkodásunk és szeretetünk kifejezését — fogadja bucsu üdvözetünket.

Isten áldása kísérje útjában, legyen vele nehéz munkájában!

Uj főrendiházi tag.

A hivatalos lap a következő legf. kéziratot közli: A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. VII. t.-cz. 5. §-a alapján, magyar minisztertanácsom előterjesztésére Tóth Lőrincz, kuriám nyugalmazott tanácselnökét, élet-hozsiglan a főrendiház tagjává ezennel kinevezem. Kelt Bécsben, 1895. évi április hó 17-én. FERENCZ JÓZSEF, s. k. Báró Bánffy s. k.

Egyházpolitika.

A függetlenségi és 48-as párt Bartha Miklós elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen úgy a zsidó vallás recepcziójáról, mint a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatokra vonatkozó főrendiházi tizenetkekkel foglalkozott. Az értekezlet elhatározta, hogy a párt eddigi álláspontját változatlanul fenntartja. A vallás szabad gyakorlatára vonatkozó javaslatra nézve pedig abban állapodott meg, hogy kritikát fog gyakorolni a kormány eljárása fölött.

Agliardi nunczius Nagyváradon.

— Második nap. —

Nagyvárad magas vendége tegnap reggel fél 8 órakor a rezidencia kápolnájában Fetser Antal segédlete mellett csendes misét mondott s később a megszabott időben folytatta látogatásait a programban kitűzött sorrend szerint. Nagy lelkesedéssel és örömmel fogadták tegnap is mindenütt a pápa illusztris követét, ki bizonyára a legjobb benyomással fog távozni ma városunk köréből, mert látta, hogy Szent-László városa méltó régi jó hírverére s törhetetlenül ragaszkodik a katholicizmushoz; nem engedi magát félrevezettetni a hamis liberálizmus semmiféle támadásai által s hálás érzelmekkel viseltetik azon pápaság iránt, mely Nagyváradot 1692-ben a török uralom alól felszabadította s azonkívül is mindig kiváló jó indulatot tanusított hazánk irányában.

Tudósításaink a nunczius tegnapi látogatásairól a következők:

A jogakadémián.

Jóllehet csak 10 órára volt jelezve Agliardi jövelele, már 9 óra felé gyülekezni kezdett a közönség az Uri-utczán a jogakadémia előtt s türelmetlenül várta a magas vendéget. A jogász ifjuság is majdnem teljes számban jelent meg, legnagyobb része fekete salon ruhában, kik az utczai vasrács s kapu előtt állottak fel. 10 óra után néhány perczel hatalmas éljenzés jelezte Agliardi megérkezését, ki Nogáll püspökkel egy kocsiban jött meg. Kiséretében voltak még C. Montagnini di Mirabella titkár, Wolafka Nándor prépost kanonok, Bundala Mihály központi papnöveldei lelkiigazgató, Fetser Antal szentszéki jegyző.

Az akadémia kapujában Dr. Bozóky Alajos igazgató várta a magas vendéget a tanári karral, mely teljes számban megjelent.

Az igazgató: »Deus adtulit illustres hospites nostros« üdvözlettel fogadta Agliardit s együtt mentek fel a diszterembe, hová a közönség és a jogász ifjuság szünni nem akaró óriási éljenzése közben, kísérete is követte.

A diszteremben dr. Bozóky Alajos a következő latin beszédet intézte az illusztris vendéghez:

Itt a beszéd.

Excellentissime ac Reverendissime Domine Nuncie Apostolice!

Annales nostrae Academiae Regiae Iuris fulgentibus litteris reddent posteritati excelsi illius momenti memoriam, cum Summi Pontificis Egregius Nuncius Apostolicus visendi causa limina nostra intrare

dignatus fuerit. Pro singulari hoc erga nos favore dignetur, quaeso, benignissime accipere Excellentia Vestra humillimas nostras gratias persuasumque sibi habere, nos omni tempore Altissimae Sedi Apostolicae homagiale reverentiam et debitum honorem semper praestituros.

Vivat Excellentissime Domine ad maiorem Dei et quam tanta cum laude, circumspicione et dignitate repraesentat, Ecclesiae universae gloriam ad multos annos!

Magyar fordításban:

Nagyméltóságú és fötisztelendő apostoli Nunczius Ur!

Királyi jogakadémiánk évkönyvei ragyogó betűkkel hirdetik majd az utókorak ama magasztos pillanat emlékét, midőn a Pápa Ő Szent-sége kitűnő apostoli követe látogatásunk céljából küszöbünket átlépni kegyes volt. Ezen irántunk tanusított kiváló kegyességéért fogadjunk kérem Nagyméltóságod legalázatosabb hálánkat és legyen meggyőződve, hogy mi minden időben a legmagasabb apostoli szék iránt hódoló tisztelettel és köteles tisztelettel fogunk viselkedni.

Éljen Nagyméltóságod a Mindenható és egyetemes egyházunk dicsőségére, melyet annyi buzgalommal, tapintattal és méltósággal képvisel, még számos évekig. Éljen!

Hatalmas éljenzés követte e szavakat, mire a nunczius a következőleg válaszolt:

Kiváló örömet fejezte ki, hogy a jogakadémiát meglátogathatja. Az igazgató által kifejezett köszönetet visszahárítja és ő köszöni a szentszék iránti ragaszkodás és a saját személye iránti tisztelet kifejezését. Kívánja, hogy a jogakadémiai polgárok a haza iránti hű ragaszkodással kössék össze a vallásosságot is, mely a hazának is legfőbb támasza.

A meg-megújuló éljenzések után a nunczius megtekintette az igazgatói szobákat, az alap és állam vizsgálati termet, egy tantermet, és a könyvtárt, hol a látogatás megörökítése céljából, az akadémia levéltár számára nevét leírta egy iv fehér papírra határozott erős vonásokkal: **Antonius Agliardi Archiepiscopus caesariensis Nuntius Apostolicus**, majd bement a tanári szobába is, hol hosszabb ideig nézte Magyarország nagy fal térképét s különösen Nagyvárad fekvését és környékét.

Ezután legnagyobb meglepettségét és örömet fejezte ki a látottak felett s felkérte az igazgatót, hogy tudassa az ifjúsággal, hogy tiszta szívből kívánja, miszerint a haza derék és vallásos fiaivá legyenek egykor.

Erre dörgő éljenzések között környezete és a jogakadémia tanári kara kíséretében átment gyalog a főgimnáziumba.

A főgimnáziumban.

A főgimnázium kapujában a praemontrei rend tagjai élükön Kotunovics Sándor igazgatóval teljes díszben várták a magas vendéget.

Az igazgató rövid latin üdvözlése után felmentek a gimnázium dísztermébe, hol az összes tanulók már össze voltak gyűlve.

Az éljenzések megszűnte után az ifjúság elénekelte a pápai himnuszt, azután Kotunovics Sándor igazgató igen szép latin beszédben üdvözölte a magas vendéget, kijelentvén a szentszék iránti hű ragaszkodást.

Mire a nunczius a következőleg válaszolt:

Megköszönte az üdvözlést és a szentszék iránti ragaszkodás kifejezését. — Hangsúlyozza a vallásos és erkölcsös nevelés fontosságát, az ifjúságra, melynek majdan az élet kikerülhetetlen viharai közt ez lesz támasza és vigasztalója. — Buzdítja a tanári kart, hogy az ifjúságot a hazaszeretben, vallásosságban, jó erkölcsben neveljék.

Ezután megtekintette a fizikai szertárt, hol dr. Károly Irén bemutatta neki új találmányát: a vezeték nélküli telefont. Agliardi a legnagyobb figyelemmel hallgatta Károlyi érdekes magyarázatát s maga is kezébe vette a telefon kagylóját és megfigyelte az érdekes experimentumot. Innen átmentek a praemontrei rend társházába, honnan a sekrestyén keresztül bementek a rend templomába; itt a főoltár előtt a nunczius rövid imát tartott, majd kölcsönös üdvözlések után kocsiba szállott.

Az utcán álló óriási közönség dörgő éljenzéssel fogadta a templomból kilépő nuncziust.

*

Innen a nunczius Pável Mihály gör. kath. püspökhöz ment, hogy annak látogatását viszonzozza, s megtekintse a gör. kath. székesegyházat.

Pável püspöknél és a gör. kath. székesegyházban.

Pont 11 óra volt, mikor Agliardi megérkezett a gör. kath. püspöki rezidencia elé.

Bent a rezidencia udvarán Pável Mihály

püspök főpapi ornatusban fogadta a gör. kath. káptalan, az udvarbeli és a helybeli papsággal, valamint több vidéki plébánossal.

A püspök rövid üdvözlése után, a nunczius megtekintette a püspöki lak termeit, azután harangzugás közt átment a székesegyházba, hol a papság teljes díszben már várta a nagy vendéget. A tágas templom hajója zsufolásig megtelt hívekkel. Mikor a nunczius a templom ajtóba ért, a finöveldei dalárda elénekelte az »Ela prestulu mare« és »Eccce sacerdos magnus« énekeket remek precizitással. A nunczius rövid ima után megnézte az oltárt, a püspöki ornatusokat és a klasszikus szépségű templomot, a dusan aranyozott »ikonostárt« azután a püspöki székben helyet foglalva, meghallgatta a gör. kath. finevelő intézet növendékei által remekül elénekelte templomi énekeket.

Az egyik ének a 120 zsoltárból volt szövegezve »Dominus virtutum vobiscum.« A másik ének a boldogságos Szüz tiszteletére szokott énekelteni a keleti kath. egyházban s úgy szövegével fogva, mely valóságos dogmatikus szépség mint különösen gyönyörű melódiája által a nuncziusra láthatólag a legjobb benyomást tette.

A preizitással előadott énekek után a templomban jelenlevő igen nagyszámu hívek térden állva fogadták az apostoli áldást. Ezután a nunczius a nép örömkönnyei és imája által kísérve, távozott.

Az ebéd.

Déli 1 órakor a bibornoknál a rezidenziában, a nunczius tiszteletére ismét ebéd volt.

Az asztalfőn a bibornok foglalt helyet, jobbján a nunczius, balján Pável Mihály gör. kath. püspök, tovább a következők: gróf Montagnini titkár, Nogáll János, Vinkler József, Bundala Mihály, Wolafka Nándor, Kucsovsky Lajos, Nagely István, Kledorfer Lambert, Vimmer Julián, Denes János, Nemeskey Andor, Gabrielly Lajos, ifj. Rimler Károly, Komlóssy József, dr. Hoványi Ferencz, dr. Sipos Árpád, dr. Molnár Imre, dr. Persz Adolf, dr. Hoványi Gyula, Remiz Alfréd, Fux Mór, Bozóky Béla, Muntján János, Czemplé Róbert, Stark Gyula, Csobánecz Lajos, Czeglédy Sándor, Serényi Gusztáv, Sztaril Sándor, Andriská József, Kőváry Tivadar.

A menü ez volt:

Tarka leves.
Rostboeuf körzettel.
Spárga.
Csokoládé puding.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Szatira.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Irtá: Kincs István.

Szép volt, mint a ragyogó harmat, veszélyes, mint az áprilisi időjárás.

Érezni tudott, csak szíve nem volt neki. Pedig hát szív nélkül az érzés annyi, mint a napfény mellett szálló hópehely míg a földre ér, arra már könnyűé változott.

Azaz hogy még sem. Nála még érzés bent nem varázsolt sima fehér homlokára, nála még benyomás könyvet nem fakasztott az örökké ragyogó szemekben. Lepkemódra szállott virágról virágra s a kehely, melyből még az imént szivta a mézet, a következő pillanatban már zsongó emlékeinek ölébe temetkezett.

S ezeket az emlékeket is csak azért irta föl lelke fehér szárnyaira, hogy legyen mivel foglalkoznia az unalom óráiban. Vannak, igen vannak a századvégi nőnek is unalmas órái. Kiesik közbe közbe az élvezet pohara pillanatra a fáradtan lehanyatló kézből. A hosszú izgalom után beáll a lethargia — egy-két pereznői szünet, mely csak arra való, hogy ujjabbizalomra készítsen elő. S ilyenkor is csak a test mondja föl a szolgálatot; a lélek még most is meg-

rázza szárnyait, még most is foglalkozni akar s azért a közvetlen benyomások helyett megelégszik azzal, hogy visszazárljon a mult emlékeihez.

És Molnár Aranka is szívesen kereste meg ez emlékeket. Ha szíve lett volna, nem tette volna. Tenger köny, a fájdalom egész világa meredt a bánat minden rémével multjából eléje. S ő nem félt ezektől a rémektől. Kaczagni tudott, szívből kaczagni a keserű képeken. Pedig oly hamar váltakoztak egymás után, akár a ködfátyolképek a színpadon. Együtt egész regényt képeznek.

Az első a sorban egy ábrándos szemű ifju, — Aranka első imádója. Együtt nőttek föl, együtt éltek át a boldog gyermek éveket. S mikor abba a viszonyba már a szív is beleszólt, akkor együtt szőtték egy boldogjövőkábrándjait. S az az ifju hogy szerette őt! Életét adta volna érte — s ő mégis elhagyta; máshoz ment férjnek. S azok az ábrándos szemek most megtörttek, a néma fájdalom beszél csak belőlük hangosan, hogy — hogy kaczagni lehet rajta. Aranka legalább tudott kaczagni.

És férje? No igen derék férfi volt.

Jól tudta szenvedni. Lehozta volna akár a esillagot is az égről az ő kedvéért. Hanem hát az a családi élet mégis kissé monoton, a folytonos turbékolás utóvégre is csak untat és Aranka meguntta azt. Egy szép napon a faképnél hagyta azt az áldott embert, a ki őt imádtá.

Elszökött Serédy Lajossal. A könnyelmű aszszony elképzelt, mint torzulnak el fájdalomában férjének vonásai, mint zokog az erős férfi, hogy arra az irtózatossá válóra eleredett — és, és kacagnia kellett rajta. De hogy is ne! mikor ez a kép olyan bizarr. Egy férfi, ki csapodár neje miatt még sirni tud.

A megesalt férj kihívta a csábítót s kardjával kiverte egyik szemét; csuffá tette, világ csuffjává mindörökre.

És Aranka?

Aranka kaczagott Serédi szerencsétlenségén — és elhagyta azt a csuf embert.

És ezt ő mind megtehette. Megtehette lelkiismereti furdalás nélkül, megtehette büntelen. Ha egyet elhagyott, százan törték magukat utána; hiszen szép volt, szép mint a démon. S ő hódított, csak azért hódított, hogy legyen neki kin kacagnia.

Megtette azt is már, hogy elhagyta utolsó udvarlóját anélkül, hogy még lett volna kihez fordulnia. Ez a lépés az újság ingerével hatott rá. Megtette s egyedül állott a világon.

És megint kaczagott.

De a kaczagásba mintha egy kérdés vegyült volna. Hová fordulsz már most?

Hová? neveltséges! A démonnak csak akar-nia kell s talál százezrek között új áldozatot. Az emberek még akkor is rohannak a csáb után, ha mindjárt előre is érzik a vesztöket.

Hanem az egyszer mást gondolt. A nyilván-

Rántott csirke.
Moskovit tortával.
Dessert.
Fekete kávé.

Az ebéd tartalma alatt Hamza Miska és fia zenekara játszott a kitűnő magyar népdalokat. Ebéd után a társaság a zöld szalonban együvé csoportosulva hallgatta a zenekart. A nunczius nagy élvezetet talált a czimbalomszólkban.

A legkedélyesebb hangulatban, mlntegy fél 5 óráig maradtak együtt a vendégek, s akkor oszlottak szét.

Ebéd után a nunczius folytatta a programba felvett látogatásokat.

A koldusápoló intézetben.

Délután háromnegyed 4 órakor a nunczius kíséretével a koldusápoló és figyermek menedék házat látogatta meg.

Az intézet előtt egybegyűlt közönség élén megéljenezte a nuncziust.

A bejáratnál Vinterhalter Antal kanonok, pápai praelátus fogadta szép beszéddel. Ezután bementek az intézetbe, ahol dr. Nogáll János felsz. püspök magyarázgatta a nuncziusnak ezen intézetnek célját és rendeltetését.

A nuncziust igen meglepte az intézet berendezése s e fölötti elismerését ki is fejezte Vinterhalter Antal pápai praelátus előtt, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal karolta fel szegényeink ügyét s őket atyai jóságában részesíti.

Az újvárosi irgalmas nénék iskolájában és óvónőképzőjében.

Délután 4 óra után robogott a kocsisor a N.-Teleki-utczába; Agliardi nunczius Nogáll felsz. püspökkel s a szokott kísérettel lépett az irgalmas nénék házába, hol a főnöknő, Palotay kanonok, Denes és Nemeskey plébánosok Nogely István középintézet tanár és a fiatal papság néhány tagja fogadták őket. Egyenesen a kápolnába siettek, hol az »Ece sacerdos magnus«-t énekelték az óvónők, harmonium kíséret mellett. A lángtengerben uszó fényes kápolna pompás látványt nyújtott nemes renaissance oltárával, szép freskójával a plafondon, a nunczius és titkársa nem is fukarkodtak a díszesettel. Innen egyenesen az óvónőképzőbe mentek, hol a sok apróság az óvónők vezetése alatt produkálta tudását; néhány eleven dalt és játékot adtak elő. A nuncziust innen az egészen piczike gyermekekhez, a bölcsődébe vitték, hol kettős, kör alakú korlát között tiptegtek a járásban még járatlan emberké, kiket a magas vendég jóakaratu mosolygással szemlélt. Ezek

nosság elé akart menni, hogy szemébe kaczagon az egész világnak.

Megirigyelte a kávéházi szépségek trónját s helyet foglalt ő is rajta.

A meglepetés moraja hangzott végig ötven száz ajkon, hogy biztos léptekkel, emelt fővel s kihívó tekintettel ment először a pénztár felé. S hogy odaért nyugodtan tekintett körül.

Száz szem fordult feléje. Ismerős és ismeretlen arcok meredtek rá.

Ő meg csak mosolygott.

Kis csoporton akadt meg tekintete. Szíve mintha megdobbant volna.

Négyen kártyáztak az ablakmélyedésben: ismerősök valamennyien. Igazán ők azok: gyermekkori játszótársa, első megcsalt imádója, mellette tulajdon elhagyott férje, vele szemben egy félszemű ember — Serédi Lajos és még egy áldozat. És ezek — együtt játszottak.

Ha ez nem szatira, akkor nem létezik más a világon.

Taláncsak ugyis azért hozta őket így össze a sors, hogy annak a szívtelen nőnek megint oka legyen kaczagnia. És Aranka kimondhatlan kedvet érzett hozzá.

Leszállott trónusáról és biztos léptekkel közeledett a társasághoz. Hogy odaért, keresztbefont karokkal megállott, meghajtotta magát s azt mondta:

— Jó napot, uraim!

Csábítóan szép volt ebben a pillanatban.

azonban csakhamar sirással adtak kifejezést azon kedvezőtlen hangulatnak, melyet délutáni siestájuk megzavarása bennük előidézett. Ő náluk még persze még olyan rövid beszédre se lehet szó, a minővel a kisdédóvóban üdvözölte Agliardi nuncziust egy bátor legényke. Innen a gyönyörű kis bölcsődéudvarba mentek, amely miniatüre virágaival, szobrocskáival a törpék országát varázsolja élénk. A nunczius végül áldást adott az egybegyűltekre, s miután a látottak felett való megelégedésének kifejezést adott, elbucszott az intézettől. A kapu előtt összeverődött tömeg éljenezte az »Isten áldd meg a magyart« hangjai közé, midőn a nunczius kilépve a nagy kapun, visszaült kocsiába, hogy utját lankadatlan jó kedélylyel folytassa.

A kapuczinusoknál.

A kapuczinusok temploma előtt Klédorfer Lambert házfőnök várta a magas vendéget, kezében szenteltvíz tartóval, melyből a nunczius magára keresztet vetett s a rövid latin üdvözlés után bement a templomba, hol néhány perczig imádkozott. Azután a sekrestyén keresztül átment a rend házába, hol megtekintette a refektoriumot, kertet stb. s rövid pár percznyi időzés után újra kocsiába szállott. Innen a nagypiaczon és a felső vashidon keresztül a »Széchényi téren« levő román finevelde intézetbe hajtottak.

A gör. kath. szemináriumban.

Az apostoli nunczius várad-olaszi gör. kath. seminariumi templomot meglátogatván, onnan a seminariumi igazgató kalauzolása mellett a templom mellék ajtaján átment a gör. kath. seminarium épületébe, hol a feldisített étteremben egybegyűlt fiatalság az »Ece sacerdos magnus« román szövegű egyházi énekkel fogadta a magas vendéget, melynek végeztével dr. Laurán Agoston intézeti igazgató a következő latin beszéddel üdvözölte a nuncziust:

Excellentissime ac Reverendissime Domine Archi-episcopo Nuntie apostolice, Domine Benignissime! Cum seminarium hoc, iuvenum graeci ritus catholicorum pro clero iuniore dioecetano succrescentium, regia munificentia ac liberalitate Leopoldi II-di praeterlapso saeculo fundatum, principes Apostolorum Petrum et Paulum habeat coelestes Patronos: haec ipsa circumstantia incessanter in memoriam revocat alumnis quali eos in Cathedram divi Petri devotione ac pietate ferri oporteat. In hac enim Cathedra Summus Pontifex Romanus qua legitimi-

Mind a négyen fölkapták szeméiket s némán nyugtatták rajta tekintetüket. Majd Aranka férje vette föl a szót.

— Tous les trois — mondta csendesen.

— Négy király — szekundált Serédi.

— Kontra a négy királynak — vágott vissza az ifjúkori imádó.

És elkezdtek játszani.

Egyik ütés a másikat követte, a négy király elveszett. Bevégezték a játszmat, fizettek és újra osztottak.

Aranka kényelmetlenül érezte magát. Még mindig ott állott. Kaczagni akart, szívből kaczagni ezeknek az embereknek s lám hasztalan, szíve fölmondta neki a szolgálatot. Az a szív sajogni kezdett, fájt neki, csaknem megrepedt.

A világ fordulni kezdett körülötte; támaszt keresett s roskadó léptekkel ingott vissza helyére.

Ott szép szemének fénylő ege elborult. Először mint tavaszi zivatarnak alkalmával történni szokott, két nehéz esőp hullott alá gömbölyü karjára, majd jobban megeredtek a könnyei — és Molnár Aranka, a könnyelmű század könnyelmű megtestesítője sirt — zokogott keservesen.

A kik látták kaczagni kezdtek. De hogy ne kellene a fölött kaczagni, hogy egy ilyen nő is talál még könyvet!

mus Petri successor residens, ex eadem tamquam supremus Christi in terris Vicarius, infallibilisque fidei ac morum custos universam regit Ecclesiam.

Norunt siquidem istius seminarii alumni Pontificem Romanum illius esse in terris Vicarium, cui dedit Deus gentes haereditatem suam, et possessionem suam terminos terrae; illius qui, cum sit lux vera »illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.«

Sed hoc etiam norunt dilectissimi mei filii hujus seminarii alumni Excellentiam Vestram tamquam Sanctae Sedis Apostolicae Nuntium, Beatissimum Patrem hisce in oris repraesentare: ideoque Excellentiae Vestrae omnia fausta, teliciaque cordicitus adpraecantes, Excellentiam Vestram gestientes hic salutant, homagiaeque sua Excellentiae Vestrae venerabundi depromunt. Tandem ad osculum manus benigne admitti petentes: paternam et Apostolicam benedictionem ab Excellentia Vestra ardentissime efflagitant. Ad multos annos!

Magyar fordításban:

Nagyméltóságú és főtisztelendő érsek!

Kegyelmes Urunk!

Midőn ez az intézet a görög szertartású ifjak számára II. Lipótnak bölcsőségéből alapított a mult század végén Péter és Pál apostolokat nyerte égi pártfogókul: maga ez a körülmény hathatósan emlékezteti a növendékeket arra, hogy milyen kegyelettel kell viseltetniök Péter széke iránt. Mert e széken ülve a Péter törvényes utódja a pápa krisztusnak földi helytartója a hit és erkölcsöknek csalhatatlan öre kormányozza az egész egyházat.

Tudják ez intézetnek növendékei, hogy a romai pápa annak helytartója a kinek az Isten a népeket örökségül a föld határait birtokul adta; annak ki maga az igazi világosság lévén megvilágosít minden embert ki e világra jött.

De azt is tudják ez intézet növendékei az én kedves fiaim, hogy Excellenciád mint az apostoli székek nuncziusa a szent atyát képviseli e tájon, azért Excellenciádnak őszinte szívből minden jót kívánnak, örvendve üdvözlik és tisztelettel nyujtják hódolatukat és kérik Excellenciád főpapi áldását.

A nunczius válasza ez volt:

Buzditotta ugy az előljároságot, mint az egyháznak rája bizott kincsét, a fiatal-ságot, hogy az üdvözlő beszédben kifejezést nyert egyház és annak látható feje iránti tántorithatlan hü ragaszkodás képezze ezentul is mindnyájoknak feladatát.

Majd a jelenvoltakat áldásban részesítve az énekkar üdvözlő melódiái által kísérve az intézetből eltávozott.

Az intézet növendékei pedig az egybegyűlt vendégek előtt folytatólagosan eljátszották még mindazon jól sikerült zenedarabokat, melyeket az idő rövidtsége miatt a magas vendég jelenlétében nem volt szerencsájök eljátszhatni.

A Szent-József intézetben.

Kevéssel 5 óra előtt érkeztek a magas vendégek a város legrégebb és legelőkelőbb humanus intézetei egyikének kapuihoz — Az intézeti előljárók Lopussny Gyula alkormányzó, Balogh Imre és Halász Gyula tanulm. felügyelők, nemkülönb Denes János esperes, Nemeskey Andor plébános, Bázár Gyula hittanár, Allersdorfer Julián tábóri káplán és Brösztel Lajos segédlelkész vezették fel Szentatyánk követét a szépen feldisített házi kápolnába, a honnan

rövid ima után az intézet dísztermébe vonult be, a hol az intézeti fekete egyenruhába öltözött növendékek lelkes éljenzése fogadta. — Kiséretében voltak: Nogáll János püspök, Wolafka püspök, Bundala Mihály pápai t. kamarás, a nuncius rokonszenves titkára és Fetser Antal szentszéki jegyző. — A díszterem az alapítók képeivel és ezekkel szemben ő Szentségének babér- és nemzeti színű szalaggal díszített képével volt díszítve.

Lopussny Gyula alkormányzó örömet fejezte ki beszédében a magas látogatás felett és tolmácsolta az intézeti nevelés szellemét, a mely: az egyházhoz való ragaszkodás és a hazaszeretet. — Általános meglelégedést és örömet keltett Kovács Márton, VIII. o. papnövendék beszéde, ki lelkes hangon latin nyelven a növendékek nevében üdvözlőlvén a nuncziust, ígérte, hogy az egyház szellemét gondolkodás módjukban és tetteikben érvényesíteni fogják mindenkor az életben.

Ezután néhány növendéssel állott szóba és a növendékek jó kinézése és egészséges színe keltett előtte feltűnést.

Az alapítókról nyert rövid felvilágosítás után a pápai himnusz hangjai mellett tekintett meg a tantermet, majd az intézet udvarát és tágas kertjét. — A növendékek sora között és hatalmas éljenzése mellett hagyta el a pápai követ az intézetet.

Az Irgalmasoknál.

Az Irgalmasok intézetében Vimmer Julián házfőnök üdvözölte a vendégeket. A nunczius a kórház, a templom, gyógyszerár megtekintése után visszament a rezidenciába.

A „Szent László” fürdőben.

Délután háromnegyed 6 órakor állott elő a bibornok két négyes fogata, melyen elindultak a nagyváradi püspökség tulajdonát képező fürdő megtekintésére.

Az első fogaton Agliardi nunczius és dr. Schlauch bibornok, a második fogaton pedig gr. Montagnini, Wolafka Nándor és Fetser Antal szentszéki jegyző foglaltak helyet.

A városon átmenőben a nuncziust mindennél élénken megéljenzették.

A fürdő bejáratánál levő kapu nemzeti színű lobogókkal volt felékesítve. Itt fogadta a nuncziust a kápolna harangja zúgása mellett Schlauch Nándor uradalmi jószágkormányzó néhány kint lévő püspökségi tiszttel.

A nunczius szívélyesen szorított velük kezét s azt mondta, hogy már a fürdő külsője is meglepi az érkezőt, miért is igen kíváncsi annak a belső berendezésére.

Ezután megtekintették a már készen levő István, Erzsébet és Lőrincz fürdőket, melyek a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

Itt bemutatták a nuncziusnak Rimanóczy Kálmán építész, mint a püspökfürdői munkálatok vezetőjét. A nunczius Rimanóczyval kezét szorított s igen örvendett, hogy ily derék építkezések vezetőjét megismerhet.

Ezután megtekintették a »Szent-László fürdő« nevezetesebb helyeit u. m: a Somlyó hegyet, a Cur-salont, a kápolnát, s végül a »Szent-László népfürdőt«, a hol Schlauch bibornok, Agliardi nunczius, Wolafka püspök, Montagnini és Fetser Antal jelenlétében eresztették ki először ez idényben a vizet a fürdőző közönség rendelkezésére.

Ez után még körülnéztek a fürdőben, s azután kocsira ültek s visszatértek a bibornoki palotába.

A vacsora.

A Szent-László fürdőből hazajövet rövid pihenés után fölmentek az ebédlőbe, a hol kezdetét vette a vacsora, amelyen jelen voltak: Schlauch bibornok, Agliardi nunczius és titkára, Vinkler József ez. püspök, Wolafka Nándor v. püspök, Palotay László kanonok, dr. Nagy Ernő, dr. Szolcsányi Hugó, dr. Marjai Géza, Hoffmann Henrik, Géczy Lajos és az udvari papság.

A vacsora igen kedélyes hangulatban folyt le.

Elutazás.

Ma reggel a nagyváradról budapest felé 8 óra 45 perczkor induló vonattal fog Agliardi apostoli nunczius a titkárával elutazni.

Wolafka Nándor ez. püspök s debreczeni kispripost Püspökladányig, Palotay László apátkanonok pedig egészen Bécsig fogja elkísérni a pápa követét.

Győrtött a nunczius valószínűleg ki fog szállni, mivel — értesülésünk szerint — ott erősen készülnek a pápa követének ünnepélyes fogadására.

Előre láthatólag az elutazáskor — ugymint érkezésekor — nagy közönség fog a vasuti állomáson megjelenni.

NAPTÁR.

— Április 25. —

Csütörtök. Róm. kath. Márk ev. Prot. Márk evang. lista. Gör. kel. ápr. 13. Márton pp. I. sz. I. R. Ch. 2. Per.

Nap kel 4 óra 41 p., nyug. 6 óra 44 percz. Hold kelte 4 óra 26 p., nyug. 7 óra 44 p. Ujhöld 2 óra 11 p. reggel.

Április 28. A nagyváradi szőlőbirtokosok közgyűlése.

„ 28. A polgári kör közgyűlése.

„ 28. A szepitési egyet közgyűlése.

„ 29. A nagyváradi kereskedelmi kóroda-egyet évi közgyűlése.

Május 1. A szini-idény megnyitása.

„ 5. Lövész egyet közgyűlése d. e. 10 órakor a Városház tanácstermében.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenuirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss ezégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Névjegyek és magyar szó.** Az ünnepnapokból minden legkisebb részletet érdekesnek talál a közönség, mely Agliardi nunczius vagy titkárára vonatkozik. Ezért megemlítjük, hogy tegnap, mikor az ünnepelt pápai követ a gör. katolikusok templomából kilépett, a titkára pár szót beszélt magyarul. Ugyanis egy kíváncsi lurkó oda furakodott a tömeg közül a nunczius közelébe és Szabó rendőrbiztos alig tudta visszatartani, hogy elébe ne kerüljön a főpapnak. »Csak lassan« szólt a rendőrbiztos a fűcskához, ezt gróf Montagnini meghallván, a kis gyermek vállára tette kezét és ismételte nyájasan és egész tisztán: csak lassan. Szabó Gábor rendőrbiztos nagyot nézett a magyar szóra. A nunczius és titkárának névjegyei iránt is nagy érdeklődés fejlődött ki. Sokan azt állították, hogy Agliardi a nevé is ráiratja a névjegyére, a titkára pedig csak magántitkár volna. Tájékozással és emlékül lenyomatjuk ide a névjegyeket.

Agliardi névjegye:

Le Nonce Apostolique.

A titkáré egyszerű kis fehér karton lapon:

*Monseigneur C. Montagnini
secrétaire de la nonciature apostolique.*

* **A nunczius látogatásai.** Tegnap a déli órákban a nunczius személyesen látogatást tett: Pokorny Hermann altábornagy, Sal Ferencz kir. tan. polgármester és Nogáll János püspöknél. A nunczius titkára pedig Wolafka Nándor kíséretében magán látogatásokat tett: Des Echerolles Sándor, Pokorny Hermann altábornagy, özv. báró Gerliczy Felixné, Sal Ferencz polgármester és Hartmann vasuti állomási főnöknél.

* **Örült a vasuti kupéban.** Izgalmas utjok volt tegnap azoknak, akik az Érmihályfalva felől Nagyváradra érkezett vonaton egy kocsiba kerültek Fézer István nagykarolyi lakossal. A szerencsétlen embert majdnem minden negyedórában örüli rohamok fogták el és ilyenkor olyan dolgokat beszélt összevissza, hogy az utazó közönségnek a haja szála is égnek meredt. Nagyvárad közelében annyira kitért rajta a betegség, hogy minduntalan ki akart ugrani az ablakon. Berger Sámuel gazdatiszt, ki H.-K.-Kovácsiból indult Nagyváradra, nagy nehezen megfékezte utitársaival az örült embert és a nagyváradi állomáson Grenó rendőrtizedesnek adta át át. Fézert azután bekísérték a rendőrséghez, ahonnan táviratoztak a szerencsétlen ember rokonainak. Fézer a hozzá intézett kérdésekre hol tisztán, hol zavarosan adott választ. Folytonosan keresztet vet magára és azt mondja, hogy gyónni jött. Azután zokogni kezd, hogy nincs senkije, megcsalta a felesége. Sokat foglalkozik Lukács vendéglőssel és a saját zsebkendőjével, amelyet folytonosan hol elől, hol hátul rakosgatott egyik markából a másikba. A sürgönyre megérkezett a válasz, melyben a nagykarolyi rendőrség tudatja, hogy Fézer rokonai megérkeznek. Hogy vetődött a szegény ember Nagyváradra, nem tudható, valamint az sem, hogy az uton érte-e utól betegsége. 190 frtot is találtak nála.

* **Serfözde Nagyváradon.** Löwy Ignác tegnap levelet intézett Nagyvárad hatóságához, melyben a jelzett serház-épület és a hozzá tartozó földek eladási ára iránt tudakozódik s arra kéri a várost — kijelentésével annak, hogy serházat, illetve serfözdét szándékozik létesíteni — az eladás feltételeit közölje, vagy értesítse arról, hogy ő tegye-e meg a vételre vonatkozólag ajánlatát? Bizonyára megfontolásra érdemes a vett levél és meg kell ragadni az alkalmat.

* **Tasso emlékezete.** Ma már háromszáz esztendeje, hogy a római S. Onofrio kolostorban az olaszok egyik legnagyobb poétája: Torquato Tasso kiszenvedett. Ezen a háromszázadik évfordulón Rómában ünnepséget rendeznek a költő emlékére. A S. Onofrio klostor történelmi Tassoszobájában kiállítják a költő relikviáit, délután kihirdetik az életrajzára kitűzött pályázat eredményét, este pedig az Argentina-színházban előadják Tasso Aminta című pásztorjátékát, mely Csokonai fordításában magyar nyelven is megjelent. A magyar poéták általában szerették Tassot s többet foglalkoztak vele, mint akár Dantével, akár Ariostóval. Zrinyi Miklós szorgalmasan olvasgatta Tasso époszát, melyet már a mult században le is fordítottak. Tasso nem oly erőteljes és gazdag, mint Ariosto, nem is oly grandiózus, mint Dante, de báj és finomság dolgában majdnem páratlanul áll az egész világirodalomban. A Megszabadított Jeruzsálem nőalakjai finomabb és légiesebb teremtések, mint Schakespeare vagy Tennyson leggyöngédebb alakjai. A rejtelmes női báj, az epedő szerelmet alig tudta valaki szebben megírni, mint a nőies, romantikus Tasso, a ki sajnos, javakorában megörlt s már 40 esztendőskorában meghalt, röviddel azelőtt, hogy VIII. Kelemen pápa beleegyezésével a Capitoliumon meg akarták koronázni — borostyánkórónával.

* **Örley Flóra pöre** — mint Pozsonyból írják, új fordulatot vett. Örley Flóra, kit haví 500 frttal szerződötetett Krecsányi igazgató, nem fogadta el az első óra szóló fizetést, melyet egyetlen egy föllépéséért s egyuttal végkielégítés gyanánt ajánlott föl neki az igazgató. A primadonna pörre viszi a dolgot és jury előtt akar énekelni, de nem Pozsonyban és nem a Krecsányi társulatából választott jury előtt. Ezt a próbaföllépést azonban akkora akarja halasz-

tani, a mikor hangja megjavul. Ennek ellenében Krecsányi orvosi bizonyítványt mutathat föl, mely azt mondja, hogy Örley Flóra mostani betegsége az ő hangját és énekét semmiképp sem érinti.

*** Hirsch báró legújabb birtokvásárlásai.**

Megirtuk a napokban, hogy Békés-Csaba város és gróf Apponyi Antal meghatalmazottjai között tárgyalások folynak Apponyi grófnak 3500 holdas szent-mislói birtoka megvásárlása céljából. Békés-Csaba e birtokot telepítési célból akarta megvenni. A tárgyalások már majdnem eredményre vezettek, mikor hirtelen megszakadtak. A birtokot ugyanis báró Hirsch Mór, a világhírű emberbarát és jóltevő vásárolta meg egy millió százezer forinton. Mint tudósítónk írja, a békés-csabaiak nem igen bánkódnak a miatt, hogy a szép birtoktól elesetek, mert báró Hirsch Szent-Mislógon a farm-rendszert fogja behozni, magának csak a vadászati jogot fogja fentartani. Báró Hirsch a szent-mislói birtokon kívül meg akarja venni Jankovic Aladár szeszélyesi birtokát is, Bajcs mellett. Ezt a birtokot, melynek regényes fekvése van, báró Hirsch pazar fényvel akarja berendeztetni.

*** Véres hulla a nagyváradi vársáncban.**

Kedden virradóra öt óra tájban Gyálókay Jenő ügyeletes tüzérhadnagy telefonon értesítette a rendőrkapitányi hivatalt, hogy a vársáncban egy baka egy vérben fekvő halottra bukkant. Kollmann rendőrbiztos azonnal kivonult a helyszínre és a vár hátsó, kelet felé néző kapujától mintegy kétszáz lépésnyire egy fegyveres katonát talált, a ki őrizte a hullát. A halott feje körül nagy vértócsa volt és a test arczczal feküdt a földön megmeredve. Ruházata és a nála talált apróságok után ítélve kőmives, és kinézése után mintegy 30—35 éves lehetett. Dr. Rednik kerületi tisztí orvos is megejtette a hullaszemlélt és véleménye szerint a halál már 2—3 órával azelőtt állhatott be. A megejtett nyomozat kiderítette, hogy a szerencsétlen ember a vár faláról bukott le, a mit bizonyítanak a faltetön talált lábnyomok és maroknyi kitépelt fű, melybe leestében akart fogódzni. A rendőrbiztos véleménye szerint az sincs kizárva, hogy bűncselekmény esete forog fenn. A holttestet a bonczházba szállították, ahol ma délelőtt megy végbe a törvényszéki bonczolás.

*** Egy különöz vége.** Grácban — mint onnan írják — a napokban temették el Borsch Gyula bárót. A báró tizenöt éve élt egy szegény kis házikóban és leginkább könyöradományokból tartotta fenn magát. Különczködéseiről az egész vidéken ismerték. Valamikor huszárcapitány volt és ura több nagy birtoknak, de excentrikus életmódjával több millióra menő vagyonát teljesen elpazarolta. Halálakor 80 éves volt.

*** A halál torkában.** Gitye József nagyváradi polgár kocsisa majd az életével fizette meg a lustaságát. A szeméthordó szekérral nem akart messzebbre menni és behajtott vele a Körösbe. A víz elsodorta a szekeret és a füzési fatelepen levő napszámos emberek ügyessége mentette meg a fuldokló kocsis életét. Köteleket dobtak be hozzá és egyet sikerült neki valahogy megragadni, amelylyel aztán a partra huzták. A ló odaveszett.

*** A legjobb ügynökök.**

Egy orvostól csodálkozva kérdezik a társaságban, hogy miképpen jut ahhoz a sok beteghez?

— Igen egyszerűen, — felel az orvos — nekem ugyanis három kitűnő jó és még hozzá ingyenes ügynököm van: A szegénység — a mértékletlenség — és a képződés.

*** Öngyilkos a fürdőben.** Egy elegáns külsejű fiatal ember lőtte magát főbe a budapesti Lukács-fürdő egyik kabinjában. A lövés, mely agyát furta keresztül, rögtön megölte. A rendőrség egy nyitott levelet talált a fiatalember kabátjában, melyből megtudták, hogy az öngyilkost Szimonidesz Dezső Sándornak hív-

ták. Az öngyilkos a nyitott levélben arra kéri a rendőrséget, hogy tettéről táviratilag értesítsék bátyját, István kun-félegyházi földbirtokost és Szimonidesz Károly vácz-szent-lászlói plébánost. — Tettének okáról nem irt egy szót sem.

*** Meghívó.** Tisztelettel felkérem az ipartestület előjáróságának tagjait, miszerint a mai napon délután 6 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében tartandó előjárósági ülésen tekintettel a tárgyak fontosságára mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1895. április hó 25-én. Bertsey György, ipartestületi elnök.

*** Halottak költözése.** Szeghy Erzsébet még múlt évi decemberben meghalt a n.-zomlini pusztán. Rokonai alispáni engedéllyel tegnap Nagyváradra szállították a hamvait és a nagyváradi temetőben helyezték újra nyugalomra. — Nagy Sándorné Spengler Juliánna tetemét is exhumálták tegnap és áthelyezték a családi sírboltba. A halott édes anyja nem tudott aludni amiatt, hogy Juliánna gyermeke nem testvérei mellett pihen. Ezért kellett megzavarni a hallottat nyugalomában.

*** Újabb földrengés Laibachban.** Ezt a szerencsétlen várost a földrengés állandó rettegetésben tartja. Kedden — mint táviratban már említettük — hajnalban 3 óra 30 perczkor és reggel 6 óra 40 perczkor újra heves földrengést éreztek. Képzeltető a lakosok rémülete. Az eddigi rengések következtében a házaknak több mint 15 százalékát teljesen le kell bontani. A hatóságok a ragályos betegségek kitérésének meggátására megtették a szükséges intézkedéseket. Bécsből és Berlinből több geologus érkezett oda, hogy a földrengést tudományosan tanulmányozzák.

*** Háromszögelési munkálatok.** A m. kir. IV. sz. háromszögelő osztály tegnap értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy nyári állomási helyül Nagyvárad városát jelölte ki a pénzügyminiszter: az osztály tagjai május 3-án, vagy 4-én fog megérkezni.

*** Szeless tervéi.** Szeless Adorján szerencsés elutazása után sűrűn levelez budapesti ismerőseivel. Levelei arról tanuskodnak, hogy jól érzi magát a külföldön. Lába — mint írja — már egészen meggyógyult s így a lábbiczegés különös ismertető jele sem könnyitene már meg a rendőrség munkáját. Egyébiránt legközelebb már gyönyörködhetik a rendőrség Szelessben, nem ugyan az eredetiben, hanem az eredetinek hűséges arczképében, melyet a napokban küldött meg barátainak. — Azt is írja a küldeményt kísérő levélben, hogy Amerikába vándorol ki s ott mint farmer próbál szerencsét. Szeless felesége a héten költözött át a csömöri-uton levő lakásából a Józsefvárosba. A költözködéskor egy sereg detektiv volt jelen, mert azt hitték, hogy Szelessné férje után megy. A detektivek azonban most is hiába szimatoltak. Csak azt jelenthették a főkapitánynak, hogy a költözködés rendben történt meg s csupán egy vízes üveg tört el. A főkapitány szerfölött megörült ennek a jelentésnek.

*** Tág a világ, kalandos élet a boldogság.** Igy gondolkozott három nagyváradi inasgyerek. Fraunhór Adolf, Sebő Miksa és Simkovics Béla összebeszéltek, hogy elmennek világot próbálni. És el is mentek a szülők tudta nélkül. Más szóval megszöktek a mestereiktől. A hatóság elrendelte köröztetésüket, aminek valószínűleg lesz annyi eredményük, mint a Szeless-hajszának. A kalandos gyermekek majd ha elfogy a magukkal vitt pénzüik, visszatérnek önként boesánatot kérni mint az rendszeren történni szokott.

*** Dajkapolitika.** A francia sovinizmus határozottan eltörpül a cseh sovinizmus mellett; a csehek német-gyűlölete felülmulja a francziák német gyűlöletét. Ezt a két valóban világraszóló dolgot egy cseh vidéki lap a következő tagad-

hatatlanul humoros parancsban adja tudtára a nemzeteknek. Az illető lap közli a cseh tizparancsolatot, melynek egyike így szól:

A cseh népnek nem szabad többé megengedni, hogy a dadaság nemes foglalkozásának élő hölgyek német szolgálatba álljanak. A cseh dadának pedig határozottan megtiltatik mást, mint cseh csecsemőt táplálni, mert meg nem engedhető, hogy a csehek legnagyobb ellenségei, a németek, az egészséges cseh tejjel táplálkozzanak és nőjjenek nagyra.

Képzeltető, hogy a cseh politikának ez a legújabb fordulata milyen megdöbbenést okozott Ausztriában. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit fog az a tenger sok cseh dada otthon csinálni, mert azt az egészséges tejet a németen kívül semmiféle nációja a földnek ugyan be nem veszi.

*** A belügyminiszter támogatása.** A »Budapesti látogatók lapját« a nevezett a miniszter tegnap érkezett körrendeletében a kiadó tulajdonos lakásának pontos közlésével a törvényhatóságok figyelmébe és támogatására ajánlja. E város törvényhatósága a támogatásból már egyszer kivette részét még pedig úgy, hogy nem kér többet belőle: mert hát magyar közmondás: »Elég egy sütetből egy lepény.«

*** Egy színésznő kiutasítása.** Varsóból írják, hogy az ottani rendőrség minden okadatolás nélkül kitiltotta a város területéről Modrzejewska Ionát, a híres lengyel színésznőt s felszólította őt, hogy azonnal hagyja el Varsót. Az ítélet — mely a színésznőnek egyszerűen mindenkorra megtiltotta az Oroszországba való visszatérést — Lengyelországban kinos feltűnést keltett.

*** Pecsételjen le, ha úgy tetszik.** Szegedi Imrének jó bora van; ezért sokan felkeresik Nagyváradon az ő nagypeczeutezai koresmáját. Tegnap egy csizmadialeány is benyakalt nála és mikor teljesen elkészült, el akart távozni, anélkül, hogy fizetett volna. Szegedi meg fogta a gallérjánál és azt kérdezte, hogy hívják. A berugott ember kész volt a felelettel:

— Lelkentől kiválva csizmadia vagyok. — A nevem: Butella. Pénzem nincs. De hogy a bor meg ne romoljon, pecsételjen le, ha úgy tetszik!

*** A nagyszombati katolikus autonómia.** Nagyszombat városában már 1893-ban megalakult a kath. autonómia, melynek a város képviselőtestülete átadta az összes katolikus alapokat, másfél százezer forint értékben. A napokban aztán a belügyminisztertől leérkezett egy rendelet, mely az alapok átadására vonatkozó képviselőtestületi határozatot megsemmisítette. Ez a határozat nagy zavarokra ad alkalmat, mert az alapoknak két évi kezelése nem történt a legnagyobb takarékosággal és azért a status quo ante visszaállítása nem kis nehezégekbe fog ütközni.

*** Furesa gyümölcs.** Tragikus módon ért véget egy földesgazda a Bácskában. Mint onnan írják, Ribár István szabadkai jómódu földesgazda csendesesen dolgozott a városszéli szőlőjében egyik fa alatt. A fán Gábor Antal, egy 18 éves legény nyesegette az ágakat. Gábor véletlenül egy elszáradt, de jó vastag ágra lépett amely letört alatt. A fiatal legény a 7 és fél méter magas fáról lezuhant s az alatt a dolgozó Ribárt agyonsujtotta. Gábor is oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához alig van remény.

*** Akit nem látnak szívesen.** Molnár Imre, mielőtt a szamosújvári fegyházba került, Nagyváradon »kereste« a kenyerét. Vagy négyszer találta őt a törvényszék enyveskezűnek és mikor ötödször is a bírák elébe került, hat évi fegyházat szabtak ki rá. Ezt a szép időt leülte Molnár és a mi városunkba szabadságoltatta magát, mert, mint mondja, aki a Körös vizét issza, vágyik annak szíve vissza. — A rendőrség azonban sehogysem akar a vágyakozásnak eleget tenni és ezért, mikor tegnap a kényszer-

utlevélével jelentkezett, letartóztatták, hogy illetőségi helyére toloncolják. Itt — ha nem akarják is — muszáj öt szívesen látni.

* **Nagy tűz.** Szancsalon, Kis-Küküllő-megyében április 22-én a község közép utcájában tűz ütött ki, gyermekek vigyázatlansága folytán s minthogy erős keleti szél élesztette a tüzet, csakhamar az egész utcasor lángban állott. Egy ház kivételével porig égett az egész sor s 25 gazda mindennemű ingó és ingatlan vagyona elpusztult. Egy ember is áldozatul esett a tűznek, valamint több házi állat is. A kár igen nagy.

* **Hirtelen halál.** Balogh Zsuzsána nagyváradai kispéce-utcai lakos tegnap délben hirtelen rosszul lett és meghalt. A szegény aszszony koldulásból tengette életét; így a hullaházba szállították és a város költségén onnan fogják eltemetni.

* **Érdekes narkózis.** Nem valami ritkaság ugyan, de mindenesetre érdekes az a narkózis, amelynek a napokban a pozsonyi kórház volt a színhelye. Mint írják, Ernyei Kálmán, pozsonymegyei, kereszturi plébános volt az, aki műtétnek vetette alá magát. Minthogy a hosszú betegség már meglehetősen megviselte, arra kérte az orvost, hogy az elaltatásnál vegye tekintetbe nagymérvű gyöngességét. Az orvos vigyázott betegére és oly kíméletesen narkotizálta, hogy a beteg mindent látott, a mi vele történt, mindent hallott, a mit az orvosok állapota felől egymás között beszéltek, csak teste volt érzéketlennek dermedve és szólni nem tudott. Önmagán tett észleleteit a műtét után el is mondta kezelő orvosainak.

* **A kertészeti kiállítás érdekében** a kiállítás bizottsági elnöke Emich Gusztáv felhívja a hazai kertészet művelőit, hogy bejelentési szándékukat az igénybe veendő terület pontos megemlítésével a kiállítási iroda igazgatóságának mielőbb jelentsék be, mivel a késedelem meg nem változtatható akadályokat gördítene a további munkálatok elé a kiállítás hátrányára.

* **Harminez ember a Dráva hullámai közt.** A Szent-Lőrincz-Sellye-Nasici vasut hidját most készítik a Drávan át. Hatalmas pilótákat vernek le a folyó medrébe, hogy rájuk erősíthessék a szükséges állásokat. Egy ilyen állás lesz a kádts a rajta dolgozó harminc munkás a Dráva hullámaiba esett. Szerencsére több mentő ladik volt kéznél s a szerencsétlenül járt munkásokat egyenkint kifogdosták. Csak egy veszett el a hullámokban, a munkálatokat vezető ácsállér, a ki gondatlanságból az egész baleset oka volt.

* **Katonatisztek távlovaglása.** A kassai tisztikar kilencz tagja, három altiszt kíséretében érdekes utat tesz meg lóháton. A tisztek már elindultak Kassáról s Homonnán keresztül a Galicziában fekvő Przemyslbe lovagolnak. A kirándulás menetéről szerint az első napon 85 kilométernyi utat tesznek meg, a második napon pedig 125 kilométernyi utat. A csapat nem marad Przemyslben, hanem egy napi ott időzés után visszatér Kassára. Az egész ut mindössze hét napot fog igénybe venni a pihenő nappal együtt oda és vissza. A kirándulásnak tereptanulmányozási s egyéb komoly katonai és hadászati célja is van.

* **APRÓ HIREK. Névadományozás.** A király megengedte, hogy pest-szegedi Maszák Hugó budapesti lakos és törvényes utóda a »szegedi« előnevet a pesti előnév épségben tartása mellett, mint családnevet használhassák, illetőleg magukat ezentul »pesti Szegedy-Maszák«-nak irhassák. — **Segítség az öreg honvédeknek.** A budavári honvédszobrot megkoszorúzó magyar nők alapítványának kamataiból 120 frt maradt rendelkezésre, a melyet az alapító oklevél értelmében elaggott régi honvédeknek s azok özvegyeinek és árváinak fogtak kiadni. — **Zarándoklás Lourdesba.** A budapesti papnevelő-intézet előjárói nagy zarándoklást terveznek Lourdesba. A zarándokok augusztusban indulnának az intézet előjáróságának vezetésével. — **Tisztek párbaja.** Jászberényből írják,

hogy az ottani huszárkaszárnyában kardpárbajt vettek Balázs Lajos százados és Czító Sándor hadnagy. Balázs százados a felső czombján erősen megsérült. A párbaj oka összeszólalkozás volt. — **Alapítványok.** Erzsébet Mária kir. hercegnő 50 forinttal, József kir. herceg pedig 500 forinttal belépett a katolikus inasokat végző egyesület alapító tagjai közé. — **A király adománya.** A király Hegybenéthe községnek, az ott mult augusztus 3-án dühöngött tűzvész által károsult lakosok támogatására 100 frtot adományozott.

Vidéki levelezés.

Belényes, 1895. április 23.

Tisztelettel becses lapja tudomására jutatom a következőket:

A halál egy kitünő családot fosztott meg nagyreményű, kedves tagjától akkor, amikor elragadta az ölelő karok közül f. hónap 21-én a kilencz éves Petrusz Józsikát III. elemi osztályu tanulót, Petrusz József farkas-pataki káptalani erdész fiacskáját, ki szerető, édes atyjának szemefénye, egyetlen öröme volt. Leírhatlan fájdalmat okozott halála nemcsak a szerető jó atyjának, de agg nagyszülőinek is, kiknek házából járt iskolába a kedves és jó gyermek, s kik őt a leghűségesebb gonddal és önfeláldozással ápolták és mégis bekövetkezett a katasztrófa, mely szomorú eset, habár előre sejtethető volt, mégis villámcapásként sújtotta a beteg aggódo környezetét.

Temetésén sokan jelen voltak a család tisztelői közül. Iskolatársai lobogó vezérléte mellett jelentek meg és közkölségen szép koszorut helyeztek szeretett társuk koporsójára ezen felirattal: »Petrusz Józsikának szerető iskolatársai.« Bucsuzól pedig igen szép gyász-dalt énekeltek, mely alatt ugy maguk, mint a hallgatóság elérékenyülve, könnyeztek az angyalok honába költözött kis halott fölött. Ugy a megjelent diszes közönség, mint az iskolások serege a sirig kísérette a kis boldogultat, hol édes anyja mellé helyezték örök nyugalomra. Isten vigasztalja a megszorodott szívű apát és nagyszülőket!

r. l.

Hivatalos közlemények.

Értesítés.

A nagyváradai szőlőbirtokosok 1895. évi márczius hó 24-ik napjára kitűzött közgyűlése, mivel a birtokosok, a hegyi szabályzatban előírt számban meg nem jelentek, megtartható nem lévén, a közgyűlés megtartására határidőül 1895. évi ápril hó 28-ik napjának d. e. 10 órája tűzött ki.

Miről a szőlőbirtokosokat azon figyelmeztetés mellett van szerencsém értesíteni, miszerint ezen határidőben, a városház tanácstermében, annyival is inkább megjelenni sziveskedjenek, mivel ezen közgyűlésen a Hegyközség alakulása tárgyában is, a közgyűlés érdemileg határozni fog.

Kelt Nagyváradon, 1895. ápril hó 23-án.

Bordé Ferencz,
vál. jegyző.

6554/1895.

Hirdetmény.

Nagyvárad-Ujváros, Olasz, Váralja, Velence, Csillagváros és Külváros város részeken, továbbá a szőlőhegyen felvett azon adókötelesekre nézve, kik az 1893. évben eszközölt, 3 évre érvényes, adókövetés óta tüzetüket változtatták, továbbá mesterséget, vagy bárminemű haszonhajtó foglalkozást kezdtek s e czímen f. 1895. évre leendő megadóztatás szempontjából, a III. oszt. kereseti adó kivetési lajstromokba felvétettek, értesítettnek, miszerint ezen, a kir. pénzügyigazgatóság adóköszámitási javaslatával ellátott lajstromok az 1883. évi XLIV. t. cz. 18. §-ának rendelkezéséhez képest, 8 napi közzsemlére, vagyis f. évi április hó 24-ik napjától május 1-ig bezárólag a városi adóhivatal 10-ik számú szobájában azon figyelmeztetés mellett tétnek ki, hogy az érdekelt adókötelesek azokat a jelzett határidő alatt ott megtekinthetik és az

őket vagy másokat illető adóköszámitási javaslat ellen netaláni észrevételüket a fent kitett határidő alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál írásban benyújthatják.

Kelt Nagyváradon, 1895. április hó 23.

Bordé,
adóügyi tanácsos.

ad. 6291—1895.

Hirdetmény.

A kir. pénzügyigazgatóság 19230—VI. 1895. szám alatt kelt érvényesítésével ellátott földadó felosztási jegyzék az 1883. évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében 8 napi közzsemlére, vagyis f. évi április 25. napjától május 3. napjáig bezáróan a városi adóhivatal 10. sz. szobájában azon figyelmeztetéssel mellett tétetik ki; miszerint az érdekelt adókötelesek a terhőkre előírt földadót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat a felosztási jegyzék közztetését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásba foglalva benyújthatják.

Megjegyeztetik, miszerint a földadóban a mult évihez képest változás csak azon tulajdonosoknál állott elő, kik időközben földadó alá eső ingatlanukat részben vagy egészben eladták avagy pedig ahhoz vásárolták.

Városi adóhivatal, 1895. április 24.

Bordé,
adóügyi tanácsos.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

E G Y L E T.

Lövészegyleti gyűlés.

Választmányi ülést tartott tegnap a polgári lövészegylet a lövölde helyiségében Janky József helyettes főlövész-mester elnöke alatt, jelen voltak: Mezey Mihály, Grunwald Henrik, Bordé Ferencz, Busch Dávid, Diósy Soma, Hegedűs Géza, Hollósy Dezső, Kiss Elek, Molnár Lajos, Láng József, Darvassy Sándor, Paczauer József, Weingärtner Adolf, jegyző Jankovics János.

Elnök előre bocsátva, hogy a főlövész-mester, ki ez idő szerint távol van, megbízásából, az ülést megnyitja, a tárgysorozat szerint a jegyző felolvassa a számvizsgáló bizottság jelentését az egyleti és a kertfelügyelőségi pénztári számadásokról, mely szerint egy kisebb ökmány csattolása után a felmentvényt a szíves működésükért való elismerő köszönetnek kifejezésével a közgyűlés által kimondhatni javasolják.

A város által a Rhédei-kert kibővítéséhez a Sport-tér és Pavillon helyéül átbozsájtott terület átvétele a közgyűlés tudomására hozandó.

Az évi rendes közgyűlés május hó 5-én délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében tartatik meg, ezt megelőzi egy választmányi ülés május hó 3-án.

A lövészet megnyitása a király lövészzel egybekötve május hó 5-én fog megtartatni, délután 2 órakor kezdve este alkonyatig azután társas vacsora a lövölde helyiségében az »Echerolles«-serleg szokásos megünneplésével.

A sport-pavillon és tér létesítéséhez szükséges költségek mikénti beszerzésével — a már elfogadott módok szerint — az elnökség a kertfelügyelőséggel együttesen bizatnak meg.

Egy lövész-mester, esetleg egy választmányi tagnak a közgyűlés által leendő megválasztása.

A lőpálya tere az eshető balesetek kikerülése céljából, sűrű vassodrony kerítéssel lesz kibővítve.

Mezey Mihálynak azon alaposan megindokolt ajánlata, hogy a sport kedve, illetve a lövészet megkedveltetése céljából majdnem díjnélküli czéllövészet ajándék-díjakkal egybekötve rendezessék be, egyhangulag elfogadtott, a szabályok részletes megállapítása végett kiadatott a tisztikarnak.

Ezzel az ülés berekesztetett, a jegyzőkönyv hitelesítésével Mezey Mihály és Darvassy Sándor bizatott meg.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Irtta: **Edhor J.**

(19)

Fordította: **Veress Zsigmond.**

(Folytatás.)

Felix szeméit vágyakozva irányza a messziségre. Szellemi főségtől fénylő, nyugodt vonásain szomorú kifejezés volt kivehető.

A fiatal bárónő lopva nézett Haldenre. Csálódott még ő e férfiban, az nem szerette még őt? Az egész csak személyes szeretetreméltóságának volt kifolyása, a mit szerelemnek gondolt? Egy tekintetet, egy szót sem irányzott hozzá, mely bizonyítaná, hogy nem értette félre, hanem felfogta és...

— Hová gondol Halden tanár ur? kérdé a bárónő megnyerően.

Felix magához tért. Fájdalmas mosoly tévedezett ajkai körül s mondá:

— Alojzia kevéssel halála előtt érzélem gazdag mesét mondott el s az jutott eszembe. Szabad azt önnek elmondanom?

Ella könnyed fejbőlintására így kezdi meg:

— Volt egykor egy hatalmas királyi sas, mely nagyság és repülési erőben testvéreit fölülmulta. Őt soha sem érte el egyik sem, egyenesen szállott a levegőben és ép azért sokszor haragudtak rá.

— Ereje rendkívüli volt, de még soha sem fejtette ki azt egész teljében. Ugy vélekedék, hogy ő a napba is be tudna repülni, csak akarnia kell és ő ezt testvéreinek is megmondta. De ezek kinevették s még inkább csufolták.

Ekkor felébredt benne a dicsvágy és meghívá mindnyájukat, hogy menjenek vele, mert ő megmutatja nekik, hogy a mit állított azt csakugyan meg is teszi.

— A levegő királyai mind készek voltak rá, együtt hagyják el a földet, mely nemsokára mint egy kis golyó maradt vissza lábaik alatt. De nemsokára elhagyta a többieket a hatalmas sas, mivel azoknak ereje lankadni kezdett; miközben ő még mindig egyenlő erővel emelkedett. Mindig magasabban és magasabban emelkedett; a nap korongja mint egy iszonyu tűzkerék lángolt előtte, már csak nem elérte s még ereje mit sem gyengült. Mint egy nyíl tört fölfelé, s egy hatalmas szárnycsapással elérte a nap tetejét.

— Királyi győzelmének örömeiben épen a földre akart lenézni, midőn éles szuró fájdalmat érzett, melytől csak nem eszméletlenül rogyott össze. Gyorsan sülyedni kezd, — de a fájdalom marad — mély sötétség fogá körül. Szegény királyi sas megvakult! Ő ugyan elérte a nap tetejét, de fényét nem tudta elviselni.

— Bizonytalanul és halálra rémülten sülyedt alább és alább. Akkor hallá társai dühös tombolását, a melylyel őt várták, és most csufolódva és gunyosan körmeikkel tépték ide s tova.

— Belátod most, mily bolond valál? kiáltának hozzá, felfuvalkodottságodban fölének akartál szállani, de az Isten azért megbüntetett s tőled az éltető világosságot elvette.

— Több akarsz-e lenni most mint mi?

— A megalázott sas fájdalmasan csüggeszté le fejét és szomorúan hallgatott. Társai egyik a másik után hagyták el s csak egyedül ült egy vad bozótban. S még végre a bánat is erőt vett rajta s lélekmaradások kinozták a szegény madarat.

— Ha én nem lettem volna oly nagyra-vágyó s hallgattam volna testvéreim tanácsára, úgy még most is látnék s valamint eddig is,

ugy most is el volna ismerve fölényem fölöttük... Büszkeségem oda van. Volt erőm arra, hogy a legmagasabban repüljek, de arra gyenge valék, hogy a világosságot elviseljem. Ez igazságos büntetés!

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Választás Nyitrán.

Budapest, április 24. (Saját tud. távirata.)

Már a hajnali óráktól kezdve nagy élénkség uralkodik Nyitra utcaiban. Reggel 8 órakor hirdette ki Szulyovszky a választás megnyitását. Fél 9-kor kijelentették a két jelöltet: Janits és ifj. gr. Zichy János személyében. Pont 9-kor kezdődik a szavazás, természetesen a Janitspártiak részéről. Csakhamar a választás kezdetén visszautasítanak 16 Zichy pártit, mert nincsenek benne a lajstromban vagy, mert nem egészen helyesen mondják be az adatokat. — Több rendbeli elfogatás történt, a mi a jámbor tótokat mód felett megfélemlítette. Dél tájban dr. Tóth áldozárt és szerkesztőt is elfogták. Egész esendőr hadsereg áll a kormánypárt rendelkezésére. Ugyancsak elfogták a Herkó Páter szerkesztőjét és a lédecezi káplánt. Az ellenzéki szavazókat tömegesen utasítják vissza. A szavazást ismét halogatják, hogy a késő éjszakáig eltartson. A nyitri ellenzéket sokáig nem engedték leszavazni. Most 4 órakor Janitsnak van 572 szavazata, gr. Zichynek 340.

Schopper emékezete.

Budapest, ápril 24. (Saját tud. távirata.)

Ma délelőtt a belvárosi plebánia templomban Schopper püspökért gyászi tiszteletet mondott Hornig, veszprémi püspök. Jelen volt Perczel belügyminiszter, Gervay Mihály, Karátsonyi Kamilla gróf, Kalmár András és a nagy közönség.

A kormány és a néppárt.

Budapest, április 24. (Saját tud. táv.)

A miniszterium, hogy alapos tájékozást szerezzen magának a néppárt állásáról, bizalmas rendeletet bocsátott ki a főispánokhoz, hogy minden megyéből alapos és kimerítő jelentést küldjenek a néppárt szervezkedéséről.

Házasság és trón.

Budapest, április 24. (Saját tud. táv.)

Berlinből jött jelentés szerint kinos benyomást tett a »Schamburger Zeitung« ama közleménye, hogy Vilmos oszár csak oly föltétel adta nőül annak idejében Viktória nővérét Adolf lippe-schamburgi herceghez, ha ez a Setmoldi trónöröklés jogát megkapja.

Miniszterválság Chilében.

Budapest, április 24. (Saját tud. táv.)

Santiagóból jelentik, hogy a chiléi hadügyminiszter lemondott.

Angol ultimatum.

Budapest, ápril 24. (Saját tud. táv.)

Nicaragua nyugati partjainál 3 angol hadi hajó jelent meg, hogy az angol ultimatumban foglalt követelésének érvényt szerezzenek.

Orth János legendája.

Budapest, ápril 24. (Saját tud. távirata.)

Egy lebergi lap közli br. Simiradzky József egyetemi magántanár levelét, melyben azt ál-

litja, hogy Orth János a vele utazott hajós legények állítása szerint hajójának, a »Margaréta«-nak eladása után Chilébe utazott, hol részt vett a Balmaeada ellen kitört lázadásban.

A kubai lázadás.

Budapest, április 24. (Saját tud. távirata.)

Havannából érkezett jelentés szerint Martinez Campos tábornok Manzanillából ismeretlen irányban eltávozott. A spanyol csapatok Guyabánál kivett ütközetet nyertek a fölkelők ellen. Costarica megígérte, hogy területén nem engedi meg a kubai felkelők erősítésére a csapatok szervezését.

Közgazdaság.

Biharvármegye löteny. biz. elnökétől.

68—95. szám.

A lötenyésztők figyelmébe.

Folyó hó 17-én kelt közleményem kiegészítésül ezennel a t. lötenyésztők tudomására hozom, hogy az 1896-iki ezredéves kiállítás tartama alatt rendezendő időleges lökiállításra szülő s úgy a használati, valamint a tenyészlovak kiállításának rendezésére szolgáló bejelentési ivatek az élőállatok kiállításának részletes programjával együtt mindazon t. tenyésztők, kik ez iránt hozzám fordulnak, nálam (Korona-utca 4. szám alatt) díjmentesen szerezhetik be.

Nagyvárad, 1895. április hó 24-én.

Wertheimstein Alfréd.

Biharvárm. löteny. biz. elnöke,

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

1827—1895. sz.

Értesítés.

A cs. és királyi 7. hadtest (temesvári) intendánsága 1708. sz. átirata értelmében a cs. és kir. hadügyminiszterium 12 oszt. 498—1895. sz. rendelete folytán a községek, termelők és gazdasági egyletek a hadsereg részére szükséges élelmi czikkek szállítására ezennel felhivatnak.

A 7. (temesvári) hadtest területén a f. évi szükséglet körülbelül 37.000 mm. zab, 23.000 mm. rozs, 3000 mm. buza.

A nagybirtokosok és egyéb termelők, akik még a nyilván tárgyalás előtt a 7. hadtest intendánságánál ajánlatokat tenni szándékoznak, az illető feltételeket a hadtest intendánsánál megtudhatják.

Egyben megjegyeztetik még, hogy községeknek és más termelőknek a hadügyminiszterium előnyt nyújt, hogy azok

1. ajánlataikat már a nyilvános tárgyalás előtt benyújthatják,

2. hogy ajánlataik már a nyilvános tárgyalás előtt elsőséget kapnak és

3. hogy azok a különben előirt bánatpénz és óradék letételétől felmentetnek.

Nagyvárad, 1895. ápril hó 22-én.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár.

1884—1895. sz.

Értesítés.

A kereskedelmi m. kir. miniszter ur leirata értelmében — Odessában (Oroszország) f. évi május hó 15—27-től október hó 1—13-ig házépítési és berendezési kiállítás fog megtartatni, a melyben való részvételre a cs. orosz műszaki társaság odessai osztálya a magyar iparos köröket meghívja.

Minden külföldi czikk az orosz pénzügyminiszterium intézkedése következtében vámmentesen hozható, illetve szállítható (Oroszországba) Odessába, de legkésőbb folyó évi november hó 1—13-ikáig visszaviendő.

Miről van szerencsénk az érdekelt köröket

azon megjegyzés mellett értesíteni, hogy amennyiben valamely cikk Oroszországban maradna a vám november hó 1—13-tól számítva lefizendő kivételnek azonban ez alól azon kiállítás tárgyak, melyek tanítás céljából valamely orosz muzeumnak, egyletnek stb. ajándékoztattak — odessai főkonzulátusunk minden részletkérdésre felelőleg, illetve felvilágosítással szolgál.

Nagyváradon, 1895. április hó 22-én.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara:

Janky József s. k., Dr. Sarkadi Lajos s. k.
elnök, titkár,

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 23.

Készaru üzlet. Készbuza ma ismét 19 krral drágult és malmaink vételkedve nagy forgalmat létesített, melynek folyamában 60.000 q. hazai buza kelt el.

Idegen buzában nem volt forgalom.

Rozs irányzata változatlan, 5.80—5.95 forinton adott el.

Arpa irányzata nyugodt.

Tengeri irányzata változatlan.

Zab irányzata esendes. Elkelt: 200 q. 7 frt, 100 q. 6.98¹/₂ frt, 100 q. 6.90 készpénzfizetés ellen.

Mal hivatalos jegyzések effektív árakban.

B u z a						
F a j	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára		Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtüg		frttól	frtüg
Bánsági	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
"	uj 80	7.—	7.05	81	7.05	7.10
"	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Tiszavidéki	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	6.95	7.—	79	7.—	7.05
"	uj 80	7.05	7.10	81	7.10	7.15
"	uj 82	7.15	7.20	—	—	—
Pestvidéki	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
"	uj 80	7.05	7.10	81	7.05	7.10
"	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Fejérmegyei	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
"	uj 80	7.—	7.05	81	7.05	7.10
"	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Bácskai	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	7.—	7.05	79	7.05	7.10
"	uj 80	7.10	7.15	81	7.15	7.20
"	uj 82	7.20	7.25	—	—	—
Román	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	—	—	79	—	—
"	uj 80	—	—	81	—	—
"	uj 82	—	—	—	—	—
Szerb	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	—	—	79	—	—
"	uj 80	—	—	81	—	—
"	uj 82	—	—	—	—	—
Bolgá	uj 74	—	—	75	—	—
"	uj 76	—	—	77	—	—
"	uj 78	—	—	79	—	—
"	uj 80	—	—	81	—	—
"	uj 82	—	—	—	—	—

II. Határidő üzlet. Amerikában a buza ára napról-napra emelkedik és a ma beérkezett táviratok újabb 1 és fél centnyi javulásról adnak hírt, a mi roszszabult terméskültségekkel és a készletek apadásával indokoltatik. Páris és London szintén kedvezőbb hánulatról adván tudósítást, nálunk az üzlet megnyitáskor jó vételkedv állt be, melynek befolyása alatt buza 6—7 krnyi áremelkedésben részesült.

Előfordult kitések: buza tavaszra 7.38—7.50 frt, buza május—júniusra 7.28—7.38 frt, rozs tavaszra 5.92—

6.— frt, tengeri máj.—jun. 6.62—6.69 frt, zab tavaszra 6.68—6.76 forint, szept. okt. 6.10—6.14 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.60—10.65 forint.

Sertés-üzlet.

K ő b á n y a, április 23. Készlet: 150.998 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 45—45¹/₂ kr.; közép: 44—45 kr.; süldő kővér: 47¹/₂—48 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —; Szerb kővér 46—46¹/₂ kr.; könnyű 44¹/₂—45¹/₂ kr. A hizott sertés üzlet irányzata: csendes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	123.24
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.35
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	126.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	104.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	98.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	151.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	101.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	123.75
Osztrák korona járadék	—	—	—	101.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	1090.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	458.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	395.30
Osztrák-magyar államvasúti részvény	—	—	—	426.—
20 frankos arany (Napolcond'or)	—	—	—	969.—
Német birodalmi márká	—	—	—	59.85
London vista	—	—	—	122.55
Paris vista	—	—	—	18.60
20 márkás arany	—	—	—	11.96

NYILTTÉR.

Tavaszi felöltők

(Überzieher) tiszta gyapju Milton
11 frt.

Fekete Camgarn vagy Cheviot
szövetből 13 frt.

Vizmentes Havelok nagy pellerin
gallérral 10 frtért kaphatók

NEUMANN M.

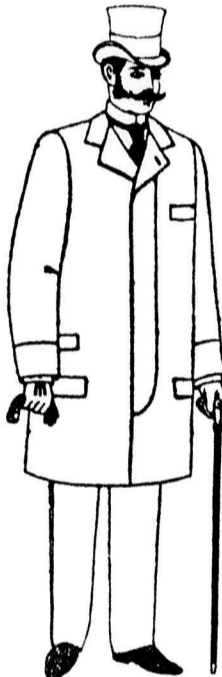
férfi-ruha üzletében Nagyváradon
csakis Bémer-tér,
(Kishid-fő.)

(Czégemet hasonmccv czéggel
kérem össze nem tévesztetni.)

Vidéki megrendelések
utánvét mellett eszkö-
zöletnek.

Meg nem felelő árúk szíve-
sen kieserítetnek.

(77) 28—75

ERŐDI H.

ozukraszata

Renoválás következtében néhány napra a
színházi kioszkba
tétetett át, a hol úgy mint eddig a n. é.
közönségnek mindennel szolgálatjára áll.
Rendelések azonban az üzlet helyiség-
ben is felvállaltatnak.

Teljes tisztelettel

(100) 1—4

E r ő d i H.

Tiszteletteljesen tudatom a nagyérdemű
géptulajdonos közönséggel, miszerint több kísér-
letezéseim során a **gépek bármely hibáit**
kijavítani, esetleg azoknak bármely alkatrészeit
ujjonnan készíteni képes vagyok, továbbá
bátorkodom szíves figyelmébe ajánlani

Schuber gyalu-gépemet,

melyet a gőzgép álló helyén a tolatlyut és to-
latlyu tükrét a legpontosabb egyenletességre
lehet gyalulni, — miáltal **25—30 százalék**
tüzelő-anyag megtakarítható.

Ugy szintén ajánlom az **egész világon**
legjobbnek bizonyult szabadalmazott

gyors lóheremagfejtőtmet

külön álvánnyal, gőzerő- és lovas járgány-
hajtásra.

Gyártok bármely eséplő-gépbe helyezhető
szabadalmazott **gyorslóheremagfejtőtmet**, a
melynek megrendeléséhez szükséges a eséplő-
dob hossza és körmérete, mire nézve a meg-
rendelést idejkorán kérem beküldeni, hogy
annak elkészítésével pontos időre megfelelhessenek.
Minden általam készített munkákért felelősséget
vállalok. Végre gyártok **szab. szikrafogókat**
locomobilokhoz és pótsorvetőket.

Teljes tisztelettel

Kádár Gyula

szabadalmazott gyors lóheremagfejtő gyara
és gépjavitó műhely

(99) 2—3

réz- és vasöntődéje

Nagyváradon.

Lakás: Várad-Velenceze, Templom-tér.

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS!

SZILÁDKY ÉS TÁRSA

FÉRFI SZABÓK

NAGYVÁRADON, Bémer-tér, (Poynár-féle ház.)

Férfi ruhák.

Midőn a tavaszi és nyári időnyre gazdag választéku **angol** és **francia** kelmékkel berendezett
raktárunkat a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

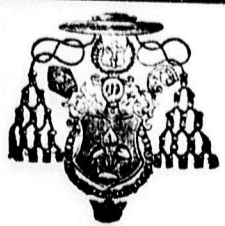
a külföld legújabb eredeti divatcikkei

nagy választékban nálunk kaphatók, s — tekintettel a divat haladására, — a **jó munka** és **izléses divat** keresztül-
teljesítünk, és mintákkal szolgálunk.

(79) 10—10

„Jutányos, határozott árak!”

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.

Főtiszteleendő
Dr. Schlauch Lőrincz
bibornok ur
Ó Eminenciájának
szállítója.